

SJØMANNSKIRKEN
Norsk kirke i utlandet

Årsmelding
SJØMANNSKIRKEN

2 0 2 1

SJØMANNSKIRKENS STRATEGI

Sjømannskirken er en inkluderende, oppsøkende og nyskapende kirke som er til stede for nordmenn der de er.

Vi ønsker å ivareta hele mennesket ved å være del av den verdensvide kirke som forkynner evangeliet i ord og handling og tar del i menneskers liv og hverdag. Vi skal:

- oppsøke mennesker og være opptatt av deres hverdag
- gi støtte til mennesker i sårbare og vanskelige situasjoner
- være et kirkelig, sosialt og kulturelt møtested
- gi tilbud om gudstjenestefelleskap, trosopplæring og kirkelige handlinger
- være i beredskap for mennesker i krise og nød

Våre målgrupper

Sjømannskirken er til for alle nordmenn som oppholder seg i utlandet, på havet, eller som arbeider på norsk kontinentalsokkel i kortere eller lengre tid. Arbeidet kan også inkludere øvrige nordiske statsborgere og utenlandske sjøfolk på norske skip. Når vi i beredskapsarbeidet møter mennesker av andre nasjonaliteter, bistår vi også dem.

Våre verdier

- Inkluderende
- Oppsøkende
- Nyskapende

Vår virksomhet

Sjømannskirkens virksomhet består av:

- kirkelige, sosiale og kulturelle møteplasser for nordmenn i utlandet
- oppsøkende virksomhet og besøkstjeneste
- beredskapsarbeid i samarbeid med utenrikstjenesten og næringslivet
- innsamlings-, informasjons- og frivillighetsarbeid

INNHOOLD

3 «Av-og-på»-året

4 Inkluderende

7 Oppsøkende

10 Nyskapende

12 Økonomi

13 Bemanning

14 Hovedstyrets arbeid

15 Veien videre

VÅRE KIRKER I UTLANDET

Aberdeen	Los Angeles/San Pedro
Alanya	Mallorca
Albir-Villajoyosa	Miami
Ayia Napa	New York
Benelux	Paris
Berlin	Pattaya
Costa del Sol	Rio de Janeiro
Dubai	San Francisco
Gran Canaria	Singapore
Hamburg	Stockholm
Houston	Sveits
København	Tenerife
Lanzarote	Torrevieja
London	

«AV-OG-PÅ»-ÅRET

Generalsekretær Jeffrey Huseby og styreleder Jørn-Henning Theis.

2021 var året der vaksiner skulle gjøre det mulig med gjenåpning, men pandemien holdt grepet og gav flere tilbakeslag. Gjennom året varierte det veldig i hvilken grad sjømannskirkene kunne gjennomføre sine arrangement og aktiviteter. En viktig milepæl i året som har gått var likevel utarbeidingen av en ny strategi for Sjømannskirken. Strategien skal gjelde fra 2021 til 2026.

2021 var på sett og vis mer krevende enn 2020 fordi restriksjonene varierte mer fra land til land, men også fordi landene gikk gjennom ulike faser av pandemien til ulike tider. De største utfordringene har vært knyttet til slitasjen medarbeiderne har opplevd ved en svært uforutsigbar arbeidshverdag, hvor aktiviteter har blitt planlagt og avlyst gang på gang. Arbeidsbelastningen har også blitt ujevnt fordelt ut fra hvilke hindringer som lå i veien for jobbutførelsen.

To år med pandemi har gitt høy kompetanse på digitale verktøy, men den viktigste lærdommen er likevel knyttet til betydningen av å møtes fysisk. For digitale verktøy kan ikke erstatte det som er Sjømannskirkens viktigste produkt - menneskemøter.

250 000 MENNESKEMØTER

Sjømannskirkens medarbeidere har gjennom 2021 registrert 255 830 møter med mennesker. 60 prosent av møtene var fysiske. De mange arrangementene av ulik karakter gir et bredt tilbud til nordmenn i utlandet, og til tross for pandemien har 44 000 deltatt på arrangement som

håndarbeidsgrupper, fest på kjerka, bocciaspill, turgruppe, småbarnstreff, tweensklubb, studentmiddag, basarer og mye mer. Nær 21 000 deltok på fysisk gudstjeneste i sjømannskirkene, mens over 25 000 fulgte de vel 100 gudstjenestene som ble formidlet digitalt via Facebook og Youtube. Også andre møtepunkter ble gjennomført digitalt, som for eksempel strikkeklubb, skravletreff og tweensklubb. Gjennom 233 digitale arrangementer ble det registrert 54 500 deltakere. Selv om de digitale møtene aldri kan bli helt det samme som å møtes fysisk, har de digitale kanalene bidratt betydelig til at flere kan bli inkludert i fellesskapet og at relasjoner opprettholdes gjennom en krevende periode med mange restriksjoner og begrensede muligheter.

NETTKIRKEN OVERFØRT TIL DEN NORSKE KIRKE

Nettkirken har i flere år vært et samarbeid mellom Sjømannskirken og Den norske kirke (Dnk). Ved overgangen mellom 2020 og 2021 overtok Dnk driftsansvaret for Nettkirken, men samarbeidet fortsetter og Nettkirken er fortsatt en del av Sjømannskirkens tilbud til mennesker som ikke kan eller vil møte våre medarbeidere personlig. Menneskemøtene i Nettkirken foregår via chat eller e-post. Tidligere år har disse møtene blitt regnet inn i Sjømannskirkens statistikk. Selv om Sjømannskirkens medarbeidere bidrar i betjeningen av chatten i Nettkirken, registreres disse menneskemøtene nå av DnK. Dette bidrar til nedgangen i antall registrerte møter med mennesker i Sjømannskirkens statistikk for 2021.

INKLUDERENDE

«Ensomhet og begrenset sosialt liv er tøft og vanskelig også her. Mange sitter alene inne i store leilighetskompleks uten nettverk rundt seg. Derfor har det vært viktig å holde kirken og kafeen så mye åpen som mulig for å gi folk mulighet til å få litt sosialt samvær.»

- Hanne Marie Engdal, diakon ved Sjømannskirken på Gran Canaria til HJEM, 1/21.

Vi tror alle mennesker er skapt i Guds bilde med en uendelig verdi og at alle har en plass i fellesskapet. Sjømannskirken ønsker å gjøre en forskjell for nordmenn som oppholder seg i utlandet, ved å være et kirkelig, kulturelt og sosialt møte-sted hvor alle hører til, uavhengig av livssituasjon, livssyn, etnisitet og legning.

HJERTEVARME I EN VAFFEL

Til tross for at flere av sjømannskirkene i perioder har måtte stenge for fysiske besøk, og at det har vært langt færre nordmenn i utlandet gjennom året, kom hele 33 400 innom sjømannskirkene utenom arrangementer. Kafédriften med salg av vafler, kaffe og lørdagsgrøt er mange steder et viktig lavterskeltilbud for å komme i kontakt med andre nordmenn og med Sjømannskirkens medarbeidere.

For mange symboliserer vaffelen Norge og det norske. For Sjømannskirken er vaffelen et symbol på hjertevarmen organisasjonen ønsker å møte mennesker med. Tilbudet om drop-in varierer fra sted til sted og er tilpasset behovet og sammensetningen av nordmenn i området rundt den enkelte sjømannskirke.

FRIVILLIGHET

«Det er vakkert syn når en hær av frivillige har et så sterkt eierskap til oppgavene og institusjonen at arbeidet blir et

studie i fellesskap, humør og pågangsmot.»

Aasmund Offernes, sjømannsprest og daglig leder ved Sjømannskirken i Los Angeles.

Sjømannskirken er en frivillig, medlemsbasert organisasjon, og store deler av arbeidet drives ved hjelp av frivillige medarbeidere. Sjømannskirken har to typer frivillige. Utsendte frivillige prester og assistenter, og frivillige som bidrar i Sjømannskirkens arbeid der de likevel oppholder seg. Pandemien gjorde at det ikke ble sendt ut mange frivillige vinterprester/assistenter vinteren 2020/21, og heller ikke mange sommervikarer sommeren 2021. Normalt utgjør denne frivillige innsatsen rundt 20 årsverk i organisasjonen, mens det i 2021 tilsvarte fem årsverk.

Den lokale frivillige innsatsen økte betydelig gjennom året, etter hvert som pandemien medførte færre restriksjoner og mer mulighet for å drive aktivt sjømannskirkearbeid. Til sammen ble det lagt ned 44 500 frivillighetstimer i 2021, en betydelig økning i forhold til 2020, men samtidig langt mindre enn i et normalår. De frivillige oppgavene varierer stort, fra å lage mat, til å stelle hageanlegg, være med på enkeltarrangementer, være korleder, lede barnegrupper eller gå på sykebesøk på vegne av Sjømannskirken.

	2019	2020*	2021
Frivillighetstimer	60 020	31 382	44 546
Sosialsaker	1 188	1 270	674
Medvandring/1:1 samtaler	Ny kategori	Ny kategori	11 146
Familieviseren	94	60	92
Beredskapssaker	364	-	166

*Statistikken ble lagt om i 2020. Tallene er derfor usikre/manglende pga pandemien

«Det er ingen tvil om at koronakrisen har ført til en presset arbeids- og familiesituasjon for mange.»

- Torunn Mørenskog, daglig leder av Familieveiviseren

STOR FRIVILLIGHET OGSÅ I NORGE

Sjømannskirken har et aktivt arbeid også i Norge. Målet med arbeidet i Norge er å skape kjennskap og engasjement for organisasjonen, og bidra til arbeidet ute i verden gjennom innsamling og forbønn. Arbeidet er organisert i elleve regioner, og det ble i 2021 utført 2 100 frivillighetstimer i Norgesarbeidet. Bredden av frivillighetsoppgaver er stor også i Norge og spenner fra å stå på stand og steke vafler, være med i et regionstyre, være ambassadør og representere Sjømannskirken på gudstjenester, holde foredrag eller følge opp foreninger.

Sjømannskirken er en medlemsorganisasjon, og medlemmene i Norge velger til sammen 25 delegater til Sjømannskirkens generalforsamling. Ved utgangen av året hadde organisasjonen 2 756 medlemmer i Norge. I tillegg har flere av sjømannskirkene lokale medlemsordninger.

Å bidra økonomisk er også en viktig del av frivilligheten. Sjømannskirken har et aktivt innsamlingsarbeid, og får pengegaver fra enkeltmennesker som er faste givere, folk som gir sporadisk, gjennom kirkeoffer, loddkjøp eller kjøp av varer i nettbutikken. Gavenes størrelse varierer fra en hundrelapp til større donasjoner på flere hundre tusen kroner. Sjømannskirken mottar også testamentariske gaver og minnegaver i forbindelse med begravelser. Sjømannskirken mottok i 2021 over 25 millioner kroner i gaver fra enkeltpersoner i Norge.

FLERE ALVORLIGE SAKER FOR FAMILIEVEIVISEREN

Familieveiviseren er et lavterskeltilbud rettet mot alle norske barn og ungdommer og deres foreldre/foresatte, primært i Spania. Tjenesten tilbys også gjennom rådgiving til medarbeidere ved sjømannskirkene ellers i verden.

Selv om våren 2021 var sterkt preget av begrensninger i arbeidet på grunn av korona, har Familieveiviserens tre medarbeidere håndtert like mange saker som rekordåret 2019.

Av de 92 sakene Familieveiviseren arbeidet med gjennom året var 72 av forebyggende art og hele 20 av alvorlig art. Dette er krevende saker knyttet til vold, omsorgssvikt og avhengighet. Sakene tar mye tid i de akutte fasene. De forebyggende sakene er knyttet til generelle familieutfordringer, livsvansker, fysisk og psykisk helse.

Det oppsøkende arbeidet tok seg betydelig opp på høsten, med tilstedeværelse på foreldrekafe, på skolene, i konfirmantarbeidet med mer. Totalt har Familieveiviseren registrert 773 samtaler, hvorav 379 var digitale.

«Det er en sterk opplevelse å stå ved kisten i krematoriet på vegne av de pårørende som sitter i Norge og ikke selv får komme ned til Spania for å ta farvel.»

- Sjømannsprest Anita Dalehavn, Sjømannskirken i Torrevieja.

KIRKELIGE HANDLINGER

Samlingen om gudstjenesten, de kirkelige handlingene, trosopplæring, sjelesorg og andre møter som skaper rom for tro, er grunnleggende i Sjømannskirkens arbeid. En minnestund kan formidles digitalt, en gudstjeneste kan arrangeres hjemme hos noen, på en ambassade eller på en bar. Nattverdsfeiringen skjer like gjerne ved sykeleiet som ved alteret. Både i 2020 og 2021 ble både gudstjenester og trosopplæringstiltak gjennomført i en blanding av digitale og fysiske tilbud.

SORGEN OG GLEDEN VANDRER TIL HOPE

Sjømannskirken forrettet til sammen 84 begravelser og minnemarkeringer i året som gikk. Dødsfall i utlandet har i mange tilfeller vært mer krevende for de pårørende under pandemien enn tidligere. Det har vært vanskelig både å reise til utlandet og få møte den døende, og deretter å få hentet sine kjære hjem. Det å ha noen å dele smerten med og finne løsninger sammen med, gir både trøst og trygghet i livets tyngste og vanskeligste stunder. Sjømannskirkens medarbeidere gjør det de kan for å bistå familiene, og har gjennom året formidlet gravferder og minnemarkeringer digitalt hjem til pårørende i Norge, oppbevart og fraktet urner hjem, vært stedfortreder for familien i kontakten med

begravelsesbyrå og ikke minst vært samtalepart eller en å være stille sammen med i de tunge stundene. På den mer gledelige siden tok det seg opp med vielser mot slutten av 2021 og ikke minst bestilling av vielser for 2022. 163 par ble viet eller fikk kirkelig velsignelse gjennom Sjømannskirken i 2021.

TROSOPPLÆRING

68 barn ble døpt gjennom Sjømannskirken i 2021, noe som tilsvarer en halvering av antallet i perioden før pandemien. 108 ungdommer ble konfirmert, noe som er betydelig høyere enn det første pandemiåret, men fortsatt en del under antallet som ble konfirmert i 2019. Hovedårsaken til de lave tallene er at det var færre familier utsendt for norske bedrifter i perioden, og at også antall nordmenn på langtidsopphold i Spania ble redusert skoleåret 2020/21. Av tiltakene i trosopplæringsplanene er det flest deltakere knyttet til småbarnstreff/babysang (2 424), familiedag (4 093) og breddetiltaket klubb (5 100).

Fem sjømannskirker har arrangert Tårnagentsamling i året som gikk, mens åtte fikk arrangert Lys våken. Totalt ble det registrert 8 000 barn og unge i trosopplæringstiltakene i Sjømannskirken.

	2019	2020 *	2021
Gudstjenester (digitale)	1 471 (-)	720 (248)	821 (103)
Gudstjenestedeltakere (digitale)	77 565 (-)	31 161 (118 640)	45 998 (25 295)
Gudstjenester med nattverd	987	444	404
Konfirmanter	140	63	108
Døpte	122	45	68
Vielser og velsignelser	586	95	163
Gravferd og minnemarkering	63	65	84

* Det var nytt med digitale gudstjenester i 2020, og telling av deltakere er usikkert. Det ble utarbeidet nye rutiner for statistikkføring fra 2021.

OPPSØKENDE

«Hun er som en morsfigur og er en kjemperessurs for oss. En voksen person vi kan støtte oss til når vi flytter for første gang hjemmefra. Du kan gå en tur med henne, ta en kaffe. Det er lavterskel.»

- Utenlandsstudent Ingrid Odella Glimsdal om sjømannsprest for studenter i Øst-Europa, Hilde Simes.

Oppsøkende er både en verdi og en strategi i Sjømannskirkens arbeid.

Sjømannskirken ble etablert som en oppsøkende virksomhet overfor norske sjømenn i fremmede havner. Å oppsøke nordmenn der de er i verden er selve grunntanken for virksomheten. Vi tror at alle har behov for å høre til uansett hvor man oppholder seg. Derfor etablerer vi sjømannskirker der det er mange nordmenn, og sikrer det verdensvide tilbudet gjennom ambulerende virksomhet. Vi vil møte mennesker der de er, uavhengig av om de kan komme til oss eller ikke. Derfor driver vi også oppsøkende arbeid ut fra våre faste virksomheter.

EN RESSURS FOR UTENLANDSSTUDENTENE

Å være oppsøkende ligger i ryggmargen til de fem sjømannsprestene/diakon for studenter, enten det handler om å reise til studiestedene og møte studentene fysisk, eller det er snakk om å ta en telefon eller sende en melding.

Sett under ett kan man si at pandemien har lagt mye av premissene for studentarbeidet i året som gikk, med færre utenlandsstudenter og mye digital kontakt. Men gjennom året har det vært en tydelig bevegelse fra det digitale til det fysiske, og studentene har i flere regioner ytret sterkt ønske om at studentprestene skulle gjenoppta sine fysiske besøk. Studentprestenes oppgaver veksler mellom tilstedeværelse i festlige lag og alvorlige samtaler, foredrag, beredskapskurs, sosialsaker og beredskapssaker. Samtaletemaene varierer mye. Tema som livsmestring, ensomhet og angst går igjen som det har gjort tidligere, men pandemien har vært med på å forsterke utfordringene og har skapt ny uro og slitasje.

Studentprestene møtte nær 10 000 gjennom pandemien. I tillegg kommer deltakelse på større arrangementer og arbeid i sosiale medier, der studentprestene når mange med både informasjon om tjenesten og oppmuntrende ord, uten at det er registrert i statistikken.

	2019	2020 *	2021
Møter på andres arenaer	20 597	3 635 **	29 387
Møtt gjennom hjemmebesøk	Ny kategori	Ny kategori	2 737
Sykebesøk (møtte)	2 339 (3 385)	1 245 (1 681)	286 (537)
Kontorbesøk/bedriftsbesøk (møtte)	Ny kategori	Ny kategori	96 (488)
Besøkte i fengsel	93	56	35
Skipsbesøk/Skipsbetjening (digitalt)	8 737	3 260**	1 235 (507)
Møter offshore	32 467	4 604	1 868
Møter med studenter	17 926	3 957	9 974

*Statistikken ble lagt om i 2020. Tallene er derfor usikre/manglende pga pandemien

**Digitale møter er ikke ført eller mangelfullt ført i 2020.

«Mange ville hatt en barriere med å oppsøke kirken. Men når de kommer på bedriftsbesøk blir det ikke bare en kirke, det blir en person.»

- Emma From, Salgssjef i Got2Get på Costa del Sol

SKIPSBESØK OG NÆRINGSLEVSSAMARBEID

Sjømannskirken er næringslivets kirke, og har gjennom årene bygget opp en god relasjon til virksomheter som har arbeid i utlandet. Til tross for pandemi og redusert utenlandsaktivitet opprettholdt 220 bedrifter, utdanningsinstitusjoner, organisasjoner og rederier sin beredskapsavtale med Sjømannskirken. For noen næringer har pandemien vært ekstra tøff, og noen virksomheter har vært nødt til å pause sitt økonomiske bidrag under pandemien. Disse har inngått avtaler om å gjenoppta bidraget når aktiviteter tar seg opp.

Trivsel i og utenfor jobb og studier er viktig for å gjøre tiden borte fra familie og venner i Norge lettere for virksomhetenes utsendte medarbeidere, sjøfolk og studenter. Gjennom besøk på arbeidsplasser, skip og studieplasser, invitasjon til arrangement og deltakelse på sosiale arenaer, søker Sjømannskirken å bidra til trivsel gjennom fellesskap og tilhørighet.

Til tross for sterke begrensninger gjennom hele året gjennomførte Sjømannskirken 96 bedriftsbesøk, 100 skipsbesøk og 561 skipsbetjeneringer i 2021. Mye av kontakten med sjøfolkene ble vedlikeholdt gjennom digitale kanaler, telefon og samtale på kaien, siden pandemien medførte redusert mulighet for å komme om bord.

AMBULERENDE

«På høsten ble det utført tre reiser til Balkan, Øst-Europa og Midtøsten på til sammen 55 dager. I tillegg ble det noen møter internt i Norge. Summen gjør at det ble et aktivt år selv om pandemien skapte ekstra utfordringer og deler av reiseområdet var helt eller delvis stengt for innreise.»

Ambulerende sjømannsprest Leif Magne Helgesen i sin årsrapport.

2021 ble et annerledes år for den ambulerende tjenesten. Store deler av arbeidet har blitt ivaretatt gjennom kontakt på digitale flater, e-post, chat og telefon. Det har gitt noen muligheter, men også vist sine begrensinger. Men for den enkelte som har møtt tjenesten har det vært svært viktig i en tid med karantene og isolasjon. Muligheten for å reise og møte mennesker fysisk har variert fra region til region. Det har ikke vært mulig å reise til Filipinene og Sør-Asia, mens det på høsten ble mulig med noen reiser til Midtøsten, Øst-Europa, Afrika og Sør-Amerika.

De ambulerende sjømannsprestene har gjennom året vikariert ved sjømannskirker verden rundt i påvente av å kunne gjennomføre reiser i eget tjenesteområde. Til sammen er det registrert 5 200 møter med mennesker i det ambulerende arbeidet. Arbeidet de ambulerende sjømannsprestene har gjort som vikarer, er registrert ved den respektive sjømannskirke.

Liv fra Sjømannskirken steller i stand 17.mai-feiring for vennene Liv Kirkeby og Otto Johansen hjemme hos Otto. De har ikke helse til å dra på feiring i kirken som før, og er redde for koronasmitte.

BESØKER DEN ENE

Like viktig som å møtes til sosiale, kulturelle og kirkelige arrangementer, er det å møte den som ikke har mulighet for å oppsøke fellesskapet. Sjømannskirkens medarbeidere oppsøker derfor nordmenn på sykehus og sykehjem, i fengsel eller hjemme. Pandemien har gjort slike besøk vanskelige gjennom året. Bare på Gran Canaria kunne sjømannskirkens medarbeidere tidligere besøke opp til 30 på sykehus på én dag, mens det i store deler av 2021 ikke har vært mulig å komme inn på sykehusene. Likevel har 537 personer blitt møtt gjennom sykebesøk i året som gikk, 35 møtt i fengsel og 2 700 besøkt hjemme. Nytt av året var at enkelte sjømannskirker tok med seg kaker og pynt og feiret nasjonaldagen hjemme hos mennesker som ikke kunne delta i fellesskapet.

IDRETTSKIRKEN

Sjømannskirken har siden 1996 vært til stede ved større idrettsarrangementer, særlig vinter-OL og ski-VM. Enten ved å leie et sted å invitere til, eller å ha en mer ambulerende tilnærming og være tydelig til stede i miljøet, i beredskap om noe skulle inntreffe. Etter OL i Sør-Korea i 2018, hvor det var få tilreisende nordmenn, har vi landet på at det ikke er hensiktsmessig å være til stede på stevner med få tilreisende supportere. Sjømannskirken var derfor ikke til stede under

OL i Tokyo, som ikke var åpent for publikum på grunn av pandemien.

I desember 2021 var Sjømannskirken representert med én medarbeider under den innledende runden i håndball-VM for damer i Castellon i Spania. Der hadde vi et nært samarbeid med Håndballens Venner, og ble en del av den gruppen. Både ambassaden i Madrid og Håndballforbundet uttrykte takk for at vi var til stede og i beredskap. En god måte å være sjømannskirke på, med mange fine menneskemøter.

OFFSHORE

Pandemien har begrenset tjenesten offshore betydelig gjennom hele året. Operatørselskapene ønsket lenge kun å sende helt nødvendig personell ut til installasjonene for å begrense smittefaren. På høsten åpnet det litt opp for at sjømannsprestene offshore igjen kunne reise ut, og gjennom 90 offshoredøgn møtte de 1 868 mennesker om bord. Like før jul sørget omikronvarianten for at plattformene nok en gang ble stengt for sjømannsprestene. Det ble derfor heller ikke i 2021 egne juleutsendinger til installasjonene. Julen ble markert med en egen digital julegudstjeneste for offshoreansatte, der medarbeidere fra plattformene medvirket.

NYSKAPENDE

«Underveis i arbeidet har nye veier blitt til, og Amazing (G)race er nå blitt et trosopplæringstiltak og aktivitetskonsept som kan benyttes av alle, hvor som helst og når som helst.»

- Trine Lohne, barne og ungdomsarbeider ved Sjømannskirken på Gran Canaria.

Sjømannskirken har alltid vært oppsøkende og inkluderende. I tillegg har det også vært nødvendig å være nyskapende ettersom tidene har endret seg, det være seg målgruppene, arbeidsmåtene eller hjelpemidlene. I 2021 har organisasjonen måttet være nyskapende med blant annet større bruk av digitale verktøy. En ting står likevel fast, at evangeliet forkynnes ved ord og handling for å fremme Guds rike.

NYSKAPENDE TROSOPPLÆRINGSTILTAK NOMINERT TIL PRIS

Sammen med kollega Randi Langkaas i London har Trine Lohne gjennom noen år utarbeidet trosopplæringstiltaket Amazing (G)race. Tiltaket handler om å se etter spor av Gud i byen, skape fellesskap og løse ulike gruppeoppgaver sammen. Utviklingsarbeidet var støttet av trosopplæringsmidler fra Kirkerådet. Konseptet er svært koronavennlig, siden aktiviteten foregår utendørs og i små grupper. Konseptet var et av tre tiltak som var nominert til Trosopplæringsprisen høsten 2021.

ENDRER ORGANISERING I BENELUX

Generalforsamlingen vedtok i juni å slå sammen driften av Sjømannskirken i Belgia og Sjømannskirken i Rotterdam til

én organisatorisk enhet kalt Sjømannskirken i Benelux, med én daglig leder. Det skal fortsatt drives sjømannskirkearbeid i alle landene og Sjømannskirken skal fortsatt disponere lokaler både i Rotterdam, Brussel og Antwerpen. Det er nedsatt en lokal komite i Rotterdam som jobber for å etablere en stiftelse som skal overta driftsansvaret for kirkebygget i byen.

Sammenslåingen er ikke en nedleggelse, men en ny måte å organisere arbeidet på, redusere antall ledere og slik sikre at mest mulig ressurser går inn i det operative arbeidet. Ordningen skal evalueres og det kan bli aktuelt å organisere andre deler av arbeidet på samme måte.

NETTBUTIKK - BÅDE I UTLANDET OG NORGE

Mange av sjømannskirkene flyttet allerede i 2020 mye av butikkvirksomheten og julemarkedene over på nett. Dette ble videreutviklet gjennom 2021 og er mange steder et fast tilbud i tillegg til utsalg på kirken. I 2021 etablerte organisasjonen en veldedig nettbutikk i Norge, der støttespillere kan kjøpe ulike produkter og symbolske gaver som en støtte til arbeidet i utlandet. Nettbutikken vil bli videreutviklet i 2022 med nye produkter og markedsføring.

NYE NETTSIDER OG ØKT SATSING PÅ Å NÅ NYE PÅ NETT

Nettsidene ble revidert og lagt over på ny digital plattform i 2021. Revisjonen medførte betydelig omlegging av den enkelte sjømannskirke sin nettside, med ny og modernisert kalenderfunksjon slik at det skal være lettere for brukerne å finne aktuelle tilbud. I løpet av året er det tatt i bruk nye måter å få frem informasjon fra Sjømannskirken, ved å lage redaksjonelt innhold til menighetsblad i Norge, dele innhold i aktuelle grupper i sosiale medier, invitere til digitale treffpunkt mellom sjømannskirker og interesserte i Norge og ved mer bruk av betalt synlighet på nett.

DIGITAL GENERALFORSAMLING

Sjømannskirkens 59 ordinære generalforsamling ble for første gang i historien avholdt digitalt. Det var 75 påmeldte delegater, og av disse deltok og stemte 59 delegater. De deltok fra sine stuer og hjemmekontor i Norge og i utlandet, mens hovedstyret og ledergruppen var samlet i Bergen. På programmet sto flere viktige saker, blant annet valg av nytt hovedstyre, drøfting av forslag til endringer i grunnreglene, diakoniplan og strategi for perioden 2021-2026.

Til tross for enkelte tekniske utfordringer underveis, ble det både gode debatter og stort engasjement via skjermen. Den tradisjonelle festkvelden ble til en digital festsending med Sjømannskirken verden rundt, mens gudstjenesten ble holdt fysisk i Johanneskirken i Bergen. Biskop Halvor Nordhaug deltok og ledet forbønn for generalsekretær Jeffrey Husebys tjeneste. Gudstjenesten ble sendt på NRK radio og streamet på Sjømannskirkens Facebookside.

Takket være kreative medarbeidere og lettelse i smitteverntiltakene mange steder, gikk julebasarene og -markedene overraskende godt.

2021 ble på mange måter et enda mer krevende år enn 2020. Organisasjonen var mer forberedt på redusert aktivitet som følge av pandemien, men håpet det skulle ta seg opp tidligere enn det som skjedde. Vi har hatt en netto nedgang i inntektene om vi justerer for det ekstraordinære tilskuddet vi fikk i 2020 fra staten, men samtidig ser vi en styrking av inntekter knyttet til testamentariske gaver, refundert moms og innsamling i Norge.

Trosopplæringsinntekter på 1,1 million kroner er overført til 2022 som følge av lav aktivitet. Tilskuddet fra oljenæringen er redusert til faktiske kostnader knyttet til det arbeidet. Våre fondsplasseringer har en urealisert avkastning på to millioner kroner per 31.12.2021. Dette er bokført.

Til tross for den krevende situasjonen, endte hovedkassen med et overskudd på 7,5 millioner av en omsetning på 166 millioner. Det var budsjettert med et overskudd på 1,1 millioner kroner.

Det uventede overskuddet skyldes et tydelig mindreforbruk som følge av redusert aktivitet. Både samlinger og reiser

avviker kraftig fra budsjett, men vi ser også besparelser på mange andre poster. Sjømannskirkene fikk til sammen overført 9,8 millioner kroner i ekstraordinære tilskudd. 7 millioner av disse er direkte knyttet til koronarelaterte forhold. Vi har inntektsført reduserte pensjonsforpliktelser med 3,1 millioner kroner som gir bedret resultat uten å gi likviditetsmessig effekt.

Etter endring i forskriften for tildeling av momskompensasjon, kom Sjømannskirken igjen inn i ordningen. Takket være kreative medarbeidere og lettelse i smitteverntiltakene mange steder, gikk julebasarene og markedene overraskende godt slik det var tidligere. Dette betyr mye. I tillegg ble det i 2021 ikke foretatt avkortning i omsøkt beløp slik det har vært gjort tidligere, og vi mottok 4,8 millioner kroner i kompensasjon.

Kirkene har hatt krevende vilkår knyttet til lokal inntjening. Det største fallet kom fra 2019 til 2020, men vi ser et ytterligere fall i 2021. Denne trenden håper vi å snu i 2022.

BEMANNING

Ved utgangen av 2021 var det 142 ansatte i Sjømannskirken, 75 kvinner og 68 menn. 42 ansatte står i prestestillinger, 13 av dem kvinner. Ved utgangen av året var 39 ansatt i lederstillinger i organisasjonen, 15 av dem var kvinner. Lokalt ansatte og vinterassistenter/-prester er ikke med i tallene.

Våren 2021 ble rekruttering av ansatte til utlandet startet opp igjen, etter at dette ble pauset som følge av pandemien i 2020. Til de aller fleste stillingene har vi hatt mange og godt kvalifiserte søkere. I løpet av 2021 ble det ansatt 22 nye medarbeidere hvorav sju i ektefellestillinger. I tillegg var det åtte interne forflytninger av medarbeidere.

Det ble gjennomført en Covid-19 undersøkelse blant ansatte

i 2021 som oppfølging av tilsvarende undersøkelse i 2020. Dette har gitt organisasjonen god innsikt i de utfordringene som ansatte har stått i gjennom pandemien.

Det er utarbeidet en egen redegjørelse for likestilling og diskriminering som er vedlagt årsmeldingen. I forbindelse med likestillingsredegjørelsen ble det gjennomført en enkel kartlegging blant de deltidsansatte. Av dem som har svart (11 av 15), meldte alle bortsett fra to at de helst ville hatt en høyere stillingsprosent enn den de har i dag. Disse ønsket ideelt sett å ha 70-80 prosents stilling, mens én ønsket helst full stilling.

Redegjørelsen er behandlet i ledergruppen, arbeidsmiljøutvalget (AMU) og hovedstyret.

AVDELING	2019		2020		2021	
	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte
Ansatte i Norge**	38	39	37	38	38	39
Ansatte i utlandet*	125	136	102	115	97	104
Vinterprester og vinterassistenter	20	100	7	51	5	30
Lokalt ansatte	39	62	32	51	38	54
TOTALT	222	337	178	255	177	227

*Inkluderer ektefelleansatte og praktikanter.

**Inkluderer ansatte knyttet til Norgesarbeidet.

HOVEDSTYRETS ARBEID

HOVEDSTYRET: Foran fra venstre: Cornelius Konow Rieber-Mohn (2. varamedlem), nestleder Linn Grøtberg, Bjarne Hareide, Ellen Sæle Hansen. Bak fra venstre: Elisabet Yrwing Guthus, Vigdis Alte (ansattrepresentant), Helge Aarseth, Jens-Petter Johnsen, Merete Willumsen Haugå, styreleder Jørn-Henning Theis. Ansattes representant Erik Faye Lindvig var ikke til stede da bildet ble tatt.

Koronapandemien satte sitt preg på hovedstyrets arbeid også i 2021. Den planlagte turen til Sjømannskirken i London ble utsatt og generalforsamlingen ble gjennomført digitalt. Hovedstyret har likevel hatt et svært aktivt år der 106 saker ble behandlet på til sammen ti møter hvorav tre var ekstraordinære. Fem av møtene ble arrangert digitalt og ett ble avholdt ved e-post.

STRATEGI 2021-2026

Sjømannskirken er en medlemsorganisasjon og hovedstyret har vært opptatt av å spille på lag med demokratiet i organisasjonen. Konkret handlet dette om å involvere både medlemmer, tillitsvalgte og ansatte i utarbeidelsen av ny strategi gjennom to høringer, og drøftinger under generalforsamlingen. Ny strategi ble vedtatt i august og det arbeides med å lage handlingsplaner ved hver enhet, samt iverksette de nye verdiene: inkluderende, oppsøkende og nyskapende. Hovedstyret har også jobbet med å revidere grunnreglene. Forslag ble drøftet på generalforsamlingen og justert utkast vil bli lagt frem på generalforsamlingen i 2023.

KJENNSKAP TIL ARBEIDET

Hovedstyret har holdt seg orientert om det operative arbeidet ved å fortsette å møte en enhet på de ordinære styremøtene. I 2021 fikk de innføring i arbeidet i Torrevieja, Gran Canaria, prestetjenesten Offshore og studentarbeidet i Australia. I tillegg har det operative arbeidet blitt gjennomgått to ganger. Arbeidet i HR-avdelingen og økonomiavdelingen har også blitt presentert.

EIENDOM

Hovedstyret behandlet en rekke eiendomssaker. Det ble vedtatt salg av bolig i Rotterdam og på Gran Canaria, samt av sjømannskirkene i Rio og Miami. De to siste er ikke utført. Etter oppfordring fra Diakonhjemmet, vedtok hovedstyret å kjøpe deres halvdel av El Campanario hvor Sjømannskirken på Costa del Sol holder til. Hovedstyret vedtok også å overdra Sjømannskirken i Rotterdam til en stiftelse. Det mest nyskapende var å vedta finansieringsplan og igangsetting av bygging i tilknytning til Sjømannskirken i London. Bygget skal romme et leir- og pilegrimsenter med totalt 54 sengeplasser, samt elleve utleieleiligheter som skal bidra til å finansiere driften av sjømannskirken.

ARBEIDSMILJØET

Hovedstyret har sett med glede på den gode søkertilgangen og et fremoverlent «onboarding»-program som ble innført i løpet av året. Dette skal, sammen med andre tiltak, minske gjennomtrekket av ansatte i utarbeidet. Medarbeiderundersøkelsen viser at arbeidsmiljøet oppfattes som godt selv om det er ting å ta tak i.

ØKONOMI

Hovedstyret ser med bekymring på at inntektene fra beredskapsavtalene og det tradisjonelle innsamlingsarbeidet ikke holder tritt med lønns- og prisstigningen. Desto mer gledelig er det at støtten fra Barne- og familiedepartementet og Norsk Olje og Gass holder tritt med inflasjonen. Gledelig er det også at Sjømannskirken igjen omfattes av momskompensasjonsordningen. Det knyttes en viss spenning til om inntektene på kirkene tar seg opp igjen etter pandemien.

VEIEN VIDERE

Det er flere usikkerheter knyttet til den videre utviklingen av Sjømannskirken. I første omgang handler det om nordmenns reisevaner etter to år med pandemi og hvor mange som igjen flytter utenlands for studier, arbeid eller langtidsferie. I neste omgang handler det om nordmenns forhold til kirke og kristenliv.

Sjømannskirken skal være inkluderende, oppsøkende og nyskapende. De to første er viktige fordi vi er til for nordmenn som er i utlandet i kortere eller lengre tid. Det er en konstant oppgave å gjøre seg kjent for nye og være inkluderende. I 2022 skal nye handlingsplaner settes ut i livet. Selv om mye blir videreført, skal det brukes tid på å være oppsøkende og nyskapende. Det siste er viktig fordi arbeidet er verdensvidt, mangfoldig og finner sted i en verden i endring. Pandemien har vært en lærerik og nyskapende periode for organisasjonen. Mennesker er møtt på nye måter, nye tjenester er kommet til og vi har erfart hvordan digitale verktøy kan opprettholde relasjoner mellom fysiske møter. Å ta med de gode lærdommene fra pandemien blir viktig i det videre utviklingsarbeidet.

NY LOGO

I løpet av året skal det lanseres en ny logo som skal profilere Sjømannskirken i årene som kommer. Logoen skal videreføre tradisjonen samtidig som den peker fremover mot en ny tid med brukere som ikke kjenner oss fra før. Logoen og den nye grafiske profilen skal bidra til å tydeligere kommunisere Sjømannskirkens identitet og til å skape økt synlighet og gjenkjennelse uansett hvordan, hvor eller hvem man møter fra organisasjonen.

ØKONOMI

For en virksomhet som Sjømannskirken vil økonomien være en konstant utfordring. Det koster å drive et så omfattende og verdensvidt arbeid. Det er imidlertid et mål å drive effektivt og få mest mulig Sjømannskirke ut av hver krone. Samtidig skal det arbeides med å bedre økonomien gjennom å utvikle det tradisjonelle inntektsarbeidet, samt arbeide systematisk med beredskapsavtaler, eiendomsutvikling og samfunnskontakt overfor det offentlige Norge.

LENGRE TJENESTETID

I årene som ligger foran, skal vi arbeide aktivt med medarbeidertrivsel og lederutvikling. Vi ønsker å legge til rette for et godt arbeidsmiljø og meningsfulle oppgaver. Sjømannskirken er avhengig av kompetente medarbeidere og dyktige ledere. Gjennom trivsel og god ledelse ønsker vi å legge til rette for at medarbeiderne i utlandet står lengre i jobb. I denne sammenhengen er også klima og bærekraft viktige elementer. Ved å ta miljøutfordringen på alvor tror vi at flere vil oppleve det meningsfullt å være ansatt. Derfor er det et mål at interne møter skal foregå digitalt og uten reising og at bruk av fly i dette arbeidet reduseres til et minimum.

KIRKE I VERDENS HVERDAG

Sjømannskirkens visjon er å være kirke i verdens hverdag. Vårt fremste produkt er møter – møter mellom mennesker og Gud og møter mellom mennesker. Dette skal fortsatt ha prioritet. Vi skal forkynne evangeliet og vise nestekjærlighet – med ord og med handling!

Følg oss på Facebook og se mer
av Sjømannskirkens arbeid.

 | sjomannskirken

Kontakt oss

Strandgaten 198
Postboks 2007 Nordnes
5817 Bergen, Norge

55 55 22 55

www.sjomannskirken.no